УДК 81’42:316.77(470:477)
DOI https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.2.1/15

Калиновська І. М.
https://orcid.org/0000-0002-3406-1456
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Коляда Е. К.
https://orcid.org/0000-0002-5437-1320
Волинський національний університет імені Лесі Українки

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ОБРАЗУ РОСІЇ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ (ТРЕТЯ РІЧНИЦЯ ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ)

У статті описано складники мовного образу Росії в англомовному медійному дискурсі у третю річницю повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Матеріалом дослідження слугували аналітичні статті та інтерв’ю Канадського інституту українських студій, опубліковані на форумі українських студій у лютому 2024 р. та лютому 2025 р., які відображають аналіз провідних канадських й американських видань цього періоду.

Шляхом концептуально-образного аналізу джерел ілюстративного матеріалу виокремлено чотирнадцять складників мовного образу Росії в англомовному медійному дискурсі: країна-агресор – держава, яка здійснює агресію, застосовує збройні сили проти суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України; країна-окупант: здійснює військову окупацію територій України; країна-терорист: використовує тероризм як інструмент державної політики, зокрема ядерний шантаж і цілеспрямовані атаки на цивільну інфраструктуру; країна-злочинець: вчиняє воєнні злочини та злочини проти людяності; країна-брехун: навмисно заперечує власні злочини та поширює неправдиві наративи; країна-пропагандист: створює та поширює дезінформацію на міжнародному рівні; країна-маніпулятор: використовує політичний та економічний тиск для впливу на західних союзників України; країна-імперіаліст: прагне відновити контроль над пострадянськими державами; країна-мілітарист: пріоритизує нарощування військової потужності та переводить економіку на воєнні рейки; країна-загроза: становить небезпеку для глобальної безпеки та демократичного світоустрою; країна-баніт: порушує міжнародне право, зазнає санкцій та виключення з міжнародних організацій; країна-демагог: виправдовує агресію псевдорелігійними мотивами; країна-ревізіоніст: фальсифікує історію та знищує культурну пам’ять України; країна-руйнівник: цілеспрямовано нищить українську національну ідентичність, культурну спадщину та історичну пам’ять.

Дослідження виявило, що англомовний медійний дискурс третьої річниці вторгнення, порівняно з другою, модифікував мовний образ Росії: фокус змістився від аналізу військово-економічного протистояння до осмислення глибинних механізмів російської агресії – маніпулювання західними інституціями, псевдорелігійного виправдання війни, знищення культурної ідентичності українців та фальсифікації історичної пам’яті.

Мовний образ Росії в північноамериканських ЗМІ відображає агресивні дії Росії, впливає на формування світової громадської думки та сприяє утвердженню негативної репутації Росії в глобальному контексті, виступаючи каталізатором об’єднання міжнародної спільноти навколо протистояння країні-агресору, яка підриває основи глобальної системи безпеки та нехтує принципами міжнародного права.

Ключові слова: *мовний образ, складники образу, медійний дискурс, сучасна російсько-українська війна, Канадський інститут українських студій.*

© Калиновська І. М., Коляда Е. К., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Постановка проблеми. 24 лютого 2025 року минула третя річниця повномасштабного вторгнення Росії в Україну. За цей період відбулися суттєві трансформації у сприйнятті Росії як агресора на міжнародній арені: від початкового шоку світової спільноти – до усвідомлення затяжного характеру війни та переосмислення механізмів підтримки України в умовах наростаючої геополітичної нестабільності. Аналітичні матеріали провідних англомовних видань відіграють ключову роль у формуванні глобальної суспільної думки та відображають ці зміни, створюючи образ Росії через систему оцінних номінацій і концептуальних метафор. Образ Росії в міжнародних англомовних засобах масової інформації є індикатором ставлення світової спільноти до її дій та еволюції цього ставлення під час продовження війни.

Актуальність нашого дослідження зумовлена необхідністю аналізу мовного образу Росії в англомовному медійному дискурсі третьої річниці вторгнення, що допомагає не лише краще зрозуміти вплив мови на формування міжнародної суспільної думки в умовах війни, але й простежити динаміку змін у сприйнятті Росії світовою спільнотою порівняно з попередніми роками повномасштабного вторгнення. Порівняльний аналіз матеріалів дослідження другої та третьої річниць вторгнення Росії в Україну дає змогу виявити нові складники мовного образу Росії та простежити поглиблення аналітичного осмислення природи російської агресії – від військово-економічного виміру до усвідомлення її цивілізаційного характеру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження мовного образу ворога та мови війни привертає дедалі більшу увагу науковців. У колективній монографії «Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика» [3] розглянуто вплив війни як особливого соціального контексту на когнітивну діяльність людей, зокрема досліджено актуалізацію експресивно-оцінних номінацій, феномен екзистенційного заперечення ворога в українському публічному просторі, а також лінгвоюридичні аспекти використання мови. Т. Цепкало [5] аналізує мовні стратегії формування образу ворога в медійному дискурсі, зосереджуючись на механізмах їх реалізації та інтерпретації. І. Шевченко, І. Морозова та В. Шевченко [6] досліджують номінації агресії Росії проти України в англомовних медіа крізь призму когнітивно-прагматичного підходу, виокремлюють засоби мовного створення образу агресора в міжнародному інформаційному просторі.

У наших попередніх розвідках ми проаналізували складники мовного образу Росії як країни-ворога в аналітичних статтях Канадського інституту українських студій за перший та другий роки повномасштабного вторгнення, зафіксували синонімічні назви Росії як ворога, виокремили складники її мовного образу та описали лексичні маркери, що формують образ країни-ворога в медійному дискурсі [1; 2]. Запропонована стаття є логічним продовженням цього дослідження.

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати мовний образ Росії в англомовному медійному дискурсі у третю річницю повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Матеріалом дослідження слугують аналітичні статті та інтерв'ю Канадського інституту українських студій (*Canadian Institute of Ukrainian Studies*), опубліковані на форумі українських студій (*Forum of Ukrainian Studies*) у лютому 2024 р. та лютому 2025 р., які відображають аналіз провідних канадських й американських видань цих періодів, зокрема:The Atlantic, CNN, Foreign Affairs, Global News, Globe and Mail, National Post, National Review, Politico, The National Interest, The Province, The Wall Street Journal та The Economist. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: виокремити й описати складники мовного образу Росії в англомовному медійному дискурсі третьої річниці повномасштабного вторгнення; визначити лексичні маркери, якими північноамериканські ЗМІ номінують Росію та характеризують її дії; порівняти мовний образ Росії в англомовному медійному дискурсі другої та третьої річниць повномасштабного вторгнення.

Виклад основного матеріалу. Ретельний аналіз джерел ілюстративного матеріалу уможливлює виокремити такі складники мовного образу Росії в англомовному медійному дискурсі у третю річницю повномасштабного вторгнення Росії в Україну:

1. **Країна-агресор** (від *англ. aggressor – one that commits or practices aggression* [11]; *a person, country, etc. that attacks first* [14]) – складник мовного образу, що реалізується у медійному дискурсі через фрейм ініційованої збройної агресії та відповідальності за розв'язання війни. Росію репрезентовано як країну, яка застосувала військову силу проти суверенної держави, порушила територіальну цілісність та міжнародно визнані кордони України. Лексичні маркери *invaded, aggression, full-scale invasion, launched a war* актуалізують причинно-наслідкову модель, в якій Росія постає ініціатором ескалації. У медійному дискурсі після 24 лютого 2022 р. відбувається інтенсифікація цього складника: агресія концептуалізується не як «локальний конфлікт» 2014 р., а як повномасш-

табна війна, що підриває принципи міжнародного права та систему глобальної безпеки. Наприклад:

(1) *On 24 February 2022, when Putin* ***invaded*** *Ukraine, there was no evidence that Ukraine was any closer to joining NATO in 2022 than in 2008* [8].

(2) *Western countries did not react decisively to* ***Russia's aggression against Ukraine*** *in 2014 and* ***occupation of Ukrainian territories****, which emboldened Moscow* ***to launch a full-scale invasion*** *in 2022* [19].

(3) *The normalization of* ***Russian aggression*** [18].

2. **Країна-окупант** (від *англ. occupier – a member of an army that has entered and taken control of a foreign country, etc.* [14]; *invader – one that starts armed conflict against another especially without reasonable cause* [11]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм тривалого незаконного контролю над територіями та примусової трансформації соціально-політичного устрою, акцентує на стадії утримання територій, інституційному закріпленні контролю та системному впливі на цивільне населення. Лексичні маркери *occupation, occupies, occupied territories, holding territory* формують модель, у якій Росія постає як суб'єкт тривалої присутності, що супроводжується зміною адміністративних структур, примусовою інтеграцією окупованих регіонів у правовий та економічний простір РФ. Фрейм окупації посилюється через опис порушень прав людини, насильства, депортацій та політики примусової асиміляції. До прикладу:

(4) *Any deal leaving Russian troops on Ukrainian land would not be a true peace but rather* ***a continued occupation*** [12].

(5) ***Occupation*** *is horrible. Occupation is not just changing one state flag to another; occupation means* ***enforced disappearances, rapes, torture, filtration camps, denial of your identity, forcible adoption of your own children, mass graves*** [12].

(6) *Russia is now* ***focused on holding on to the 17.5 % of territory*** *that it* ***currently occupies*** *and moving marginally beyond that* [13].

3. **Країна-злочинець** (від *англ. criminal – someone who is involved in illegal activity or has been found guilty of a crime* [10]) – складник мовного образу, що в медійному дискурсі функціонує як узагальнений маркер злочинності. Хоча термін не має формалізованого міжнародно-правового статусу, він уживається для позначення країни, чиї дії інтерпретуються як системні порушення міжнародного гуманітарного права та прав людини. Цей складник реалізується через лексичні маркери *war crime, crimes against humanity, invasion, targeting civilians* і репрезентує Росію як суб'єкта системної протиправної практики, що включає масові вбивства цивільних, руйнування інфраструктури, депортації та інші форми репресивної політики:

(7) ***Russian troops shelled the city*** *of Dnipro on January 14. One of the* ***missiles hit a residential*** *[apartment]* ***building, destroying two*** *[wings]. According to the Ukrainian authorities, 45* ***people died****, including six children* [15].

(8) *A* ***Russian war crime*** *in which a residential apartment block was targeted, resulting* ***in ten deaths and forty-two wounded civilians*** [15].

(9) *According to Alexander,* ***Russia's bloody invasion of Ukraine*** *was due to a "misreading of* ***Mr. Putin and his clique*** *by Western political and business leaders, who saw them as the viable partners some wanted them to be, rather than the architects of subversion and* ***revanchist aggression*** *that they are"* [19].

4. **Країна-терорист** (від *англ. terrorist – someone who uses violence such as bombing, shooting etc. to obtain political demands* [10]) – складник мовного образу, що в медійному дискурсі реалізується через фрейм терору. Хоча термін не має чітко закріпленого міжнародно-правового статусу, він позначає країну, яка використовує насильство проти цивільних як інструмент політичного тиску. Цей складник актуалізується через маркери *terrorist attacks, to terrorize, nuclear threats*, що конструюють образ цілеспрямованого залякування населення. Йдеться про системні удари по житловій та критичній інфраструктурі, підтримку незаконних збройних формувань, а також ядерний шантаж як спосіб ескалації:

(10) ***Russia's terrorist attacks*** *…* ***The Russian terrorist attack*** *on the village of Hroza …* ***The Russian terrorist attacks*** *on Dnipro and Kostiantynivka* [15].

(11) *In President Putin's speech on 24 February 2022, he claimed that Ukrainian civilians should not worry about* ***being targeted by the Russian armed forces****. However, by now it has become abundantly clear that attacks on civilians are a key strategy of* ***Russia's war on Ukraine****,* ***to terrorize Ukrainians*** *and force them to surrender* [11].

(12) *Moscow began* ***to systematically threaten with nuclear weapons*** *after it invaded Crimea in 2014, and today, "****high level Russian nuclear threats*** *are commonplace"* [9].

5. **Країна-руйнівник** (від *англ. destroyer – someone or something that destroys things or people* [10]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм цілеспрямованого знищення. Він актуалізується через маркери *devastated, deliberately targeting, destroyed, hunting,* що ство-

рюють образ системної руйнації України. Йдеться про російську агресію, спрямовану не лише проти держави Україна, а й проти самого існування українців як окремого народу з власною історією, мовою та культурою. Цей складник мовного образу Росії є одним із найбільш показових в англомовному медійному дискурсі третьої річниці вторгнення Росії в Україну. Наприклад:

(13) *Which parts of Ukraine have been* ***devastated*** *the most by the Russian invasion? It's the very areas that Putin claims he is the saviour of!* [8].

(14) *The Russians were* ***deliberately targeting Ukrainian civilians*** [15].

(15) *There was information that the* ***Russians were hunting*** *such* ***people*** *and that they had lists of ATO service members, teachers, professors, Ukrainian intellectuals, and public opinion leaders* [8].

(16) *During the recent occupation of Ivankiv district in Kyiv oblast, the local* ***history museum was destroyed*** [7].

6. **Країна-брехун** (від англ. *liar – someone who deliberately says things which are not true* [10]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм навмисної дезінформації. Він актуалізується через маркери *deny, lies, myth, egregious claim,* що конструюють образ держави, яка системно продукує неправдиві наративи для виправдання власної агресії та маніпулювання міжнародною громадською думкою. Йдеться про два ключові прояви: заперечення очевидних злочинів проти цивільного населення України та поширення міфів, покликаних легітимізувати вторгнення:

(17) *Another Russian strategy is* ***to deny*** *that such attacks took place and to make* ***the egregious claim*** *that the Ukrainians shelled themselves* [15].

(18) *The Russian Ministry of Defense's* ***numerous lies*** *about* ***the most deadly attacks on Ukraine*** [15].

(19) *This idea that everybody in the east and the south is pro-Russian and waiting to be liberated is* ***a myth****, one that Putin believed and wanted us to believe* [8].

7. **Країна-маніпулятор** (від *англ. manipulator – a person who controls or influences others in a clever or unfair way*) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм стратегічної маніпуляції. Він актуалізується через маркер *gambit* – шаховий термін на позначення жертви заради стратегічної переваги, що повторюється і конструює образ країни, яка цинічно розігрує геополітичні комбінації на різних фронтах одночасно: енергетичному, політичному та військовому. Йдеться про системне використання економічного тиску, політичного впливу та провокування нових конфліктів як інструментів послаблення західної підтримки України і замороження війни:

(20) *Essentially,* ***Russia's gambit*** *last winter had been to starve Europe of fuel and thus* ***force Europe*** *to realize that it's going to hurt its own economy, sue for peace, and say, "Ukraine, stop fighting, let's* ***freeze this war****"* [17].

(21) *Now we're in a situation where Russia has another* ***gambit*** *to win – this time in the US Congress. Russia is looking* ***to convince*** *some legislators somehow, primarily Republican ones, that they love Putin or that they're getting some* ***benefit from Russia winning*** [17].

(22) *Russia is continuing* ***to deploy more gambits****. Russia is arguably responsible for inflaming wars elsewhere today in order to force the US to sue for peace or to get distracted by those wars* [17].

(23) *Ultimately, starving Europe of fuel was* ***a Russian gambit to weaken Western support for Ukraine*** [17].

8. **Країна-пропагандист** (від *англ. propagandist – a person who creates or spreads propaganda* [14]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм інформаційної війни. Він актуалізується через маркери *propaganda, disinformation, deformed history,* що конструюють образ країни, яка системно викривлює реальність як усередині, так і на міжнародному рівні. Показово, що автори вдаються до історичних алюзій *Potemkin villages*, *Soviet tactics*, *Orwellian inversions* і підкреслюють глибоке історичне коріння російської пропагандистської машини та її еволюцію від приховування внутрішніх проблем до мілітаризованого наративу, спрямованого на підготовку суспільства до тривалої війни. Наприклад:

(24) ***Deceptive nature of the Kremlin's propaganda*** *in presenting Russia, akin to the infamous* ***Potemkin villages****, as a stable and prosperous nation* [12].

(25) *The Kremlin's efforts, reminiscent of Soviet tactics, to project an idealized image through exhibitions and* ***propaganda*** *serve to hide the challenges faced by Russia. The propaganda is now shifting toward a more militarized narrative, preparing Russians for* ***prolonged war in Ukraine*** [12].

(26) *Russia has a very powerful tool in RT (formerly Russia Today)* ***to spread disinformation*** [13].

(27) *Russians are diffusing this* ***deformed history*** *according to* ***Putin's vision of the past around the world*** [13].

(28) *A "****manipulative morass of distortions****, brazen* ***rewriting of history****, and* ***Orwellian inversions****" on Putin's part* [18].

9. Країна-демагог (від *англ. demagogue – a political leader who appeals to popular prejudices and who makes false claims and promises in order to gain power* [11]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм псевдорелігійної легітимації влади. Він актуалізується через маркери *saviour, righteous, messianic, religious character,* що створюють образ країни, керівництво якої свідомо експлуатує релігійні наративи для виправдання агресії всередині країни та на міжнародній арені. Показово, що цей механізм діє на двох рівнях: особистісному – Путін позиціонує себе як «рятівника» слов'янської цивілізації та інституційному, де Московський патріархат виступає інструментом сакралізації війни. Найбільш цинічним виявом цього складника є напис на російських ракетах, якими ворог завдав удару по Одесі напередодні Великодня, що перетворює християнське вітання на знаряддя пропаганди та блюзнірства одночасно. До прикладу:

(29) *Putin seems to have settled on* ***projecting an image of himself as Russia's saviour****, who has to maintain Ukraine under Russian control and unite Belarus, Ukraine, and Russia* [17].

(30) *The Moscow Patriarchate "works to persuade the 71 percent of the Russian population who are Orthodox that* ***their government's war is righteous****"* [12].

(31) *The thoroughly politicized Moscow Orthodox Patriarchate has been* ***instrumental in supporting this unjust war*** [12].

(32) *It's still striking to see the risks that Putin was willing to take, and the damage to people's lives and property, in order to achieve some sort of goal, which he presents as* ***messianic or religious in character*** [17].

(33) ***On missiles*** *that hit my city of Odesa before Easter in 2022, the Russians wrote: "Christ is Risen"* [19].

10. **Країна-ревізіоніст** (від *англ. revisionist – seeking to reanalyze and re-present historical data in light of subsequent knowledge* [11]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм історичної фальсифікації. Він актуалізується через маркери *archivocide, wipe out, rewriting of history, Orwellian inversions,* що конструюють образ держави, яка системно знищує історичну правду на двох рівнях: фізичному (цілеспрямоване знищення архівних документів та культурних об'єктів) та інформаційному (нав'язування викривленого наративу міжнародній спільноті). Показовою є історична паралель із долею черкеського народу, що свідчить про системність російської практики нищення підкорених народів. Спостерігається поступове подолання європейською спільнотою російської інформаційної монополії на українську історію:

(34) *I was struck by how relentlessly the Kremlin worked on the information front to* ***systematically wipe out all evidence of the famine from the archives*** *(there even exists the term "archivocide"),* ***deliberately destroying archival records*** *from those years* [7].

(35) *They first killed all the Circassians, and then Pushkin wrote, "We shall mourn those good people who once lived here." They want* ***to do the same with Ukrainians*** [7].

(36) *Europe only knows Ukraine from what it* ***hears through Russian channels****. And now, as they begin to discover Ukraine and reject the Russian perspective, they have included Ukrainian history in the course curriculum* [7].

(37) *A "****manipulative morass of distortions****, brazen* ***rewriting of history****, and* ***Orwellian inversions****" on Putin's part* [18].

11. **Країна-імперіаліст** (*англ. imperialist – connected with a system in which one country controls other countries, often after defeating them in a war* [14]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм імперської експансії. Він актуалізується через маркери *proprietorial vision, imperial mindset, Russian imperialism,* що конструюють образ РФ, яка відмовляється визнавати суверенітет постраднянських країн і розглядає їх як власну сферу впливу. Показово, що спостерігається еволюція дискурсу щодо цього складника: якщо раніше термін «російський імперіалізм» уникали у міжнародній риториці, то тепер він поступово легітимізується як адекватне визначення політики Кремля. Імперська логіка Росії виявляється насамперед у категоричній неспроможності путінського режиму сприймати Україну як незалежну державу з власною ідентичністю:

(38) *But Russia has* ***a certain proprietorial vision of the former Soviet states****, especially Ukraine. I think that for historical, strategic, and cultural reasons, it's very difficult for* ***Russian nationalists*** *– and Putin is one – to conceive of Ukraine as an independent country* [8].

(39) *It is positive that at least the phrase "****Russian imperialism****" is beginning to be heard* [7].

(40) *We are now yelling about the same* ***threat of Russian imperialism****, and some respond: negotiate* [7].

(41) *It's obviously* ***an imperial mindset****, which many of us have been discussing for a long time. It's still striking to see the risks that Putin was willing to take, and the damage to people's lives and property, in order to achieve some sort of goal, which he presents as messianic or religious in character* [17].

12. **Країна-мілітарист** (від *англ. militarism – the belief that a country should have great military strength in order to be powerful* [14]; *the belief that a country should build up its military forces and use them to protect itself and get what it wants* [10]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм мілітаризації. Він актуалізується через маркери *military strategy, rebuilt its economy around the military, GDP on defence, AI technology, shells,* що конструюють образ країни, яка системно підпорядковує всі ресурси – економічні, технологічні та людські – нарощуванню військової потужності. Цей складник виявляється у трьох взаємопов'язаних вимірах: переведенні національної економіки на воєнні рейки, технологічній модернізації армії із застосуванням штучного інтелекту та безпрецедентній вогневій перевазі над Україною, що демонструє готовність Росії вести тривалу війну на виснаження. До прикладу:

(42) *As the invasion rages on, Russia is just adding more time it will need in the aftermath* ***to rebuild its military structure, forces and modern capabilities*** [19].

(43) *Russia will spend* ***7 per cent of its GDP on defence*** *in 2024 – double the U.S. percentage* [19].

(44) *Russia adjusted its* ***military strategy***, ***rebuilt its economy around the military***, *and began to actively* ***use innovative technologies in its military operations*** [12].

(45) *Russia is actively introducing "****more AI technology to make these drones*** *operate autonomously"* [16].

(46) *while Ukrainian forces have been rationed to 2,000 shells a day, the* ***Russians have been firing five times that number*** [9].

13. **Країна-загроза** (*англ. threat – someone or something that is regarded as a possible danger* [10], *one that threatens* [11] – складник мовного образу, що реалізується через фрейм екзистенційної небезпеки. Він актуалізується через маркери *revanchist ambition, death knell, vulnerable, attack on a NATO member,* що конструюють образ держави, агресія якої виходить далеко за межі України і загрожує глобальній безпеці. Загроза моделюється у висхідній послідовності: від небезпеки для України до загрози країнам Балтії та членам НАТО і зрештою до краху всього демократичного світового порядку. Таким чином, у медійному дискурсі образ Росії репрезентовано не як регіонального агресора, а як загрозу глобального масштабу, стримування якої є спільним завданням усієї демократичної спільноти. Наприклад:

(47) *Mr. Putin wants to restore the Russian empire – a revanchist ambition that may drive him* ***to invade a NATO member****. The result would be* ***war with NATO and the U.S.****, something no one should want* [18].

(48) *A Russian victory would sound* ***the death knell*** *not only for Ukraine but for* ***the entire liberal world order*** [18].

(49) *If we stay weak, Ukraine will struggle,* ***the Kremlin's current gang*** *will stay and* ***a Crimea-style attack on a NATO member in the Baltic states*** *may happen sooner rather than later* [19].

(50) *The Failure to integrate Ukraine into NATO could leave the region* ***vulnerable to further Russian aggression*** [16].

14. **Країна-баніт** (*баніт – людина, оголошена поза законом, вигнанець* [4]; від *англ. ban – an order that something not be done or used; prohibition* [11]) – складник мовного образу, що реалізується через фрейм міжнародної ізоляції. Він актуалізується через маркери *expelled, sanctions, punish, violating international law,* що конструюють образ країни, яку світова спільнота цілеспрямовано витісняє з міжнародних інституцій та глобальних економічних процесів. Ескалаційна логіка санкційного тиску еволюціонувала від часткових обмежень на експорт газу до повного виключення Росії з міжнародної торгівлі енергоносіями, що свідчить про поступове переосмислення західною спільнотою меж допустимого тиску на країну-агресора. Виключення Росії з Ради ООН з прав людини постає символічним актом міжнародного осуду, що закріплює її статус країни-ізгоя. До прикладу:

(51) *In 2022,* ***Russia was expelled from the United Nations Human Rights Council*** [13].

(52) *The Western aim should* ***advance from eliminating Russia's gas export*** *and cutting the price of its oil exports* ***to eliminating Russia's exports of oil and petroleum products*** [12].

(53) *Western policymakers debated* ***new sanctions to punish Russia for violating international law*** [13].

Окрім концептуально-образного аналізу, важливим є виокремлення лексичних одиниць, якими північноамериканські ЗМІ номінують Росію та характеризують її дії. У досліджуваних матеріалах зафіксовано такі групи номінацій: а) номінації на позначення агресивних дій РФ: *full-scale invasion, aggression, brutal terror, atrocities, bloody invasion, terrorist attacks, war crimes, genocidal aggression, revanchist aggression* – лексика, що формує образ Росії як країни, яка свідомо обрала шлях війни, агресії та насилля; б) номінації на позначення керівництва Росії: *Putin's clique, the Kremlin's current gang, architects of subversion,*

imperial mindset, messianic – оцінна лексика, що десакралізує образ РФ та російської влади, викриває її справжні мотиви; в) номінації стратегій Росії: *gambit, manipulation, hybrid warfare, disinformation, Orwellian inversions, deformed history* – лексика на позначення оманливих, маніпулятивних практик Росії; г) номінації на позначення наслідків окупації: *enforced disappearances, filtration camps, denial of identity, mass graves, archivocide, forcible adoption* – лексика, що фіксує системний характер злочинів Росії проти українського народу та його ідентичності; д) номінації на позначення міжнародної ізоляції Росії: *expelled, sanctions, punish, violating international law, pariah* – лексика, що відображає поступове витіснення Росії з міжнародних інституцій та глобальних економічних процесів.

Порівняння мовного образу Росії у матеріалах Канадського інституту українських студій за другу та третю річниці повномасштабного вторгнення засвідчує як збереження ключових складників, так і появу нових у медійному дискурсі. Спільними для обох періодів залишаються образи країни-агресора, країни-окупанта, країни-терориста, країни-злочинця, країни-пропагандиста та країни-баніта, що свідчить про сталість негативної репрезентації Росії в англомовному медійному дискурсі впродовж усього періоду повномасштабної війни; з'явилося розуміння затяжної війни. Показово, що навіть перспектива будь-яких мирних переговорів осмислюється крізь призму незмінної агресивної природи Росії:

(54) *Most people think that the Russians, having invaded Ukraine one time, will take what in Russian is called a* ***передышка****, a deep breath, and then* ***invade again*** [7].

(55) *Any deal leaving Russian troops on Ukrainian land would* ***not be a true peace*** *but rather* ***a continued occupation*** [9].

(56) ***A war of attrition*** *is a losing proposition and only plays into Russia's hands* [15].

Водночас аналіз матеріалів третьої річниці виявив розширення мовного образу Росії такими складниками, як країна-маніпулятор, країна-ревізіоніст, країна-руйнівник та країна-демагог. Якщо на другу річницю англомовний медійний дискурс акцентував увагу переважно на парадоксі військової та економічної переваги Росії на тлі затримки західної допомоги Україні, то на третю річницю фокус змістився на глибинні механізми російської агресії: маніпулювання західними інституціями, псевдорелігійне виправдання війни, знищення культурної ідентичності українців та фальсифікацію історичної пам'яті. Це свідчить про глибше аналітичне розуміння природи російської агресії в англомовному медійному дискурсі. Упродовж війни формується розгалужена система складників, які сукупно витворюють цілісний образ Росії як агресора.

Висновки. Мовний образ Росії в англомовному медійному дискурсі у третю річницю повномасштабного вторгнення є багатовимірним і охоплює чотирнадцять складників: країна-агресор, країна-окупант, країна-терорист, країна-злочинець, країна-брехун, країна-пропагандист, країна-маніпулятор, країна-імперіаліст, країна-мілітарист, країна-загроза, країна-баніт, країна-демагог, країна-ревізіоніст, країна-руйнівник. Порівняно з другою річницею, коли було виокремлено десять складників, образ Росії ускладнився: з'явилися нові складники, що відображають глибинні механізми російської агресії – інформаційної, історичної та імперіалістичної. Лексичні маркери, якими північноамериканські ЗМІ номінують Росію та характеризують її дії, формують стійкий негативний образ країни-агресора, що впливає на міжнародне сприйняття Росії, сприяє консолідації світової спільноти навколо підтримки України та утвердженню негативної репутації Росії в глобальному контексті. У перспективі вбачаємо порівняльне вивчення динаміки змін мовного образу Росії в різні періоди сучасної російсько-української війни на матеріалі міжнародних друкованих та онлайн-видань, а також розширення географії досліджуваних джерел за рахунок європейських медіа.

Список літератури:

1. Калиновська І. М., Коляда Е. К. Мовний образ Росії-ворога в аналітичних статтях Канадського інституту українських студій. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Київ, 2023. Т. 34 (73). № 2. Ч. 1. С. 69–74. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.2.1/13

2. Калиновська І., Коляда Е. Друга річниця повномасштабного вторгнення в Україну: мовний образ Росії-ворога в аналітичних статтях Канадського інституту українських студій. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія».* Дрогобич, 2024. Вип. 59. С. 24–33. https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.59.3

3. Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика. Монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2024. 616 с. https://doi.org/10.61913/burago-publishing-house-23.6

4. Словник UA. Портал української мови та культури. URL : https://slovnyk.ua/ (дата звернення: 14.02.2026).

5. Цепкало Т. Мовні стратегії в медійному дискурсі: аналіз та інтерпретація. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)*. 2024. №48. С. 65-71. https://doi.org/10.31652/2521-1307-2024-38-08

6. Шевченко І. С., Морозова І. І., Шевченко В. О. Номінації агресії Росії проти України в англомовних медіа: когнітивно-прагматичний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов»*. 2022. Вип. 5. С. 70–77.

7. "My God, they want to kill us again!" Interview with Tetiana Boriak. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 1. 2025. URL: https://ukrainian-studies.ca/2025/02/01/interview-with-tetiana-boriak-my-god-they-want-to-kill-us-again/ (дата звернення: 11.02.2026).

8. Invasion of Ukraine has proved to be a disastrous decision. Interview with Rajan Menon. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 15. 2024. URL: https://ukrainian-studies.ca/2024/02/15/interview-with-rajan-menon-invasion-of-ukraine-has-proved-to-be-a-disastrous-decision/ (дата звернення: 11.02.2026).

9. Kremlin towers vie for power. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 2. 2024. URL: https://ukrainian-studies.ca/2024/02/02/kremlin-towers-vie-for-power/ (дата звернення: 11.02.2026).

10. Longman Dictionary of Contemporary English. URL : https://www.ldoceonline.com/dictionary/ (дата звернення: 14.02.2026).

11. Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. URL : https://www.merriam-webster.com/dictionary/ (дата звернення: 14.02.2026).

12. Moscow's weaponized church has long been a destructive force in Ukraine. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 2. 2024. URL: https://ukrainian-studies.ca/2024/02/02/moscows-weaponized-church-has-long-been-a-destructive-force-in-ukraine/ (дата звернення: 11.02.2026).

13. No other way to fight disinformation than with the truth. Interview with Lila Roldan Vazquez, Ambassador of Argentina to Ukraine, 2007–15. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 6. 2025. URL: https://ukrainian-studies.ca/2025/02/06/interview-with-lila-roldan-vazquez-ambassador-of-argentina-to-ukraine-2007-15-no-other-way-to-fight-disinformation-than-with-the-truth/ (дата звернення: 11.02.2026).

14. Oxford Learner's Dictionary. URL : https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/ (дата звернення: 14.02.2026).

15. Steblyna N. "Telling the truth about the war"? How Russian Meduza and Novaya Gazeta Europe cover the deadliest terrorist attacks by their own army. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 27. 2025. URL: https://ukrainian-studies.ca/2025/02/27/telling-the-truth-about-the-war-how-russian-meduza-and-novaya-gazeta-europe-cover-the-deadliest-terrorist-attacks-by-their-own-army/ (дата звернення: 11.02.2026).

16. The very design of modern warfare has changed. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 9. 2024. URL: https://ukrainian-studies.ca/2024/02/09/the-very-design-of-modern-warfare-has-changed/ (дата звернення: 11.02.2026).

17. Time is on Ukraine's side in this war. Interview with Mitchell Orenstein. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 3. 2024. URL: https://ukrainian-studies.ca/2024/02/03/interview-with-mitchell-orenstein-time-is-on-ukraines-side-in-this-war/ (дата звернення: 11.02.2026).

18. Ukraine overcomes challenges and is winning at sea. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 15. 2024. URL: https://ukrainian-studies.ca/2024/02/15/ukraine-overcomes-challenges-and-is-winning-at-sea/ (дата звернення: 11.02.2026).

19. West's frivolity is costing Ukraine dearly. *Forum for Ukrainian Studies.* February, 23. 2024. URL: https://ukrainian-studies.ca/2024/02/23/wests-frivolity-is-costing-ukraine-dearly/ (дата звернення: 11.02.2026).

Kalynovska I. M., Koliada E. K. REPRESENTATION OF RUSSIA'S IMAGE IN ENGLISH-LANGUAGE MEDIA DISCOURSE (THE THIRD ANNIVERSARY OF THE INVASION OF UKRAINE)

This article describes the components of Russia's linguistic image in the English-language media discourse on the third anniversary of Russia's full-scale invasion of Ukraine. The research material consists of Canadian Institute of Ukrainian Studies analytical articles and interviews, published on the Ukrainian Studies Forum in February 2024 and February 2025, which reflect the analysis of leading Canadian and American publications of that period.

Through a conceptual and figurative analysis of illustrative material sources, fourteen components of the linguistic image of Russia in the English-language media discourse have been identified: aggressor country – a state that commits aggression, uses armed forces against the sovereignty, territorial integrity, and independence of Ukraine; occupier country: carries out military occupation of Ukrainian territories;

terrorist country: uses terrorism as an instrument of state policy, in particular nuclear blackmail and targeted attacks on civilian infrastructure; criminal country: commits war crimes and crimes against humanity; liar country: deliberately denies its own crimes and spreads false narratives; propagandist country: creates and spreads disinformation at the international level; manipulative country: uses political and economic pressure to influence Ukraine's Western partners; imperialist country: seeks to regain control over post-Soviet states; militarist country: prioritizes military buildup and shifts the economy to a war footing; a threatening country: poses a danger to global security and the democratic world order; a pariah country: violates international law, is subject to sanctions and exclusion from international organizations; a demagogic country: justifies aggression with pseudo-religious motives; revisionist country: falsifies history and destroys Ukraine's cultural memory; destructive country: deliberately destroys Ukrainian national identity, cultural heritage, and historical memory.

The study has found that, compared to the second anniversary of the invasion, the English-language media discourse on the third anniversary modified Russia's linguistic image: the focus shifted from analyzing the military-economic confrontation to understanding the underlying mechanisms of Russian aggression – manipulation of Western institutions, pseudo-religious justification of war, destruction of the cultural identity of the Ukrainians, and falsification of historical memory.

The linguistic image of Russia in the North American media reflects Russia's aggressive actions, influences the formation of global public opinion, and contributes to the establishment of Russia's negative reputation in a global context, acting as a catalyst for the international community to unite against an aggressor country that undermines the foundations of the global security system and disregards the principles of international law.

Keywords: *linguistic image, image components, media discourse, modern Russian-Ukrainian war, Canadian Institute of Ukrainian Studies.*

Дата першого надходження статті до видання: 03.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 26.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 14.05.2026